

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 215/18

KLAGER: Aleris Helse AS
PUBLIKASJON: Bergens Tidende
PUBLISERINGSDATO: 28.-29.08.2018
STOFFOMRÅDE: Helse
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Premiss, saklighet og omtanke, tittelbruk, samtidig imøtegåelse
REGISTRERT: 20.09.2018
BEHANDLET I PFU: 27.11.2018
BEHANDLINGSTID: 67 dager
KLAGEGRUPPE: Selskap
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Bergens Tidende (BT) hadde **onsdag 29. august 2018** et hovedoppslag på sin førsteside med tittelen «**Staten har kjøpt private øyebehandlinger som er seks ganger dyrere enn på offentlige sykehus**». Oppslagsbildet var et pasient/behandlingsbilde, og i bildeteksten sto det:

«**SKATTEPENGER: - Det er bra at dette kommer frem. Det er feil å bruke våre skattepenger på denne måten, sier overlege Anne Kjersti Erichsen på Ullevål universitetssykehus.**»

Saken var omtalt over to sider inne i avisen, her med tittelen «**Mener sykehus med trange budsjetter har betalt regningen for gevinsten Aleris får**». I ingressen ble det opplyst:

«**Staten har de siste årene kjøpt privat øyebehandling hos Aleris for 200 millioner kroner. Offentlige sykehus sier de kunne gjort jobben for 33 millioner.**»

Brødteksten åpent med en meningsytring:

«**- Det blir fremstilt som en slags naturlov at det private helsevesenet er mer effektivt enn det offentlige. I dette tilfellet er det Aleris som er gitt en mulighet til å høste en helt unødvendig stor gevinst. Sykehus med trange budsjetter har betalt regningen, sier avdelingsleder Ketil Eriksen på øyeavdelingen ved Ullevål universitetssykehus.**»

Mot slutten av brødteksten uttalte Eriksen også:

«- Det er uforståelig at de som har ansvaret for å forvalte offentlige midler har kunnet velge en slik løsning, sier Eriksen. - Vi har flere ganger påpekt at dette er sløseri med offentlige midler, sier avdelingslederen.»

I artikkelen ble det opplyst at øyebehandlingen det er snakk om gjelder sykdommen våt AMD, som innebærer at pasienter kan bli blinde uten behandling; men nye legemidler berger nå synet på dem som rammes. Det fremgikk videre at behandlingen, én injeksjon, koster 3700 kroner for Ullevål universitetssykehus, og at Aleris har fått **«seks ganger så mye»**. Pasientene trenger mange behandlinger livet ut.

Under mellomtittelen **«Mye billigere i det offentlige»** viste BT til at avisen har fått innsyn i dokumenter som viser behandlings-sommene:

«Tallene viser at det private sykehuset siden 2010 har fått 200 millioner offentlige kroner for å sette 8908 sprøyter mot øyesykdommen på vegne av landets største regionale helseforetak. Ifølge regnestykker fra både Ullevål universitetssykehus og Sykehuset Innlandet kunne denne jobben vært gjort for rundt 33 millioner kroner.»

Videre gjenga BT kritikk fra en overlege ved Ullevål, som mener det er **«feil å bruke våre skattepenger på denne måten»**. I denne sammenheng het det:

«Det er Helse Sør-Øst RHF, landets største regionale helseforetak, som har kjøpt bistand til denne behandlingen fra det private sykehuset Aleris.»

Under mellomtitlene **«72 millioner i utbytte»** og **«Også avtale med Helfo»** ble det opplyst:

«Fra 2004 til 2015 tok eierne ut 72 millioner kroner i utbytte - av en samlet omsetning på 230 millioner kroner. Hva øyebehandlingen har generert av overskudd de siste to årene, fremgår ikke av regnskapene til Aleris Helse AS. Men hovedinntektskilden har hele tiden vært pasienter med våt AMD. I 2010 fikk Aleris en fireårig avtale med Helse Sør-Øst om å sette 600 injeksjoner mot våt AMD i året. Seinere sikret de seg en ny avtale for årene 2014-2018.»

(...)

«Helse Sør-Øst betalte de første fire årene 23.800 kroner for hver injeksjon, deretter var prisen 21.900 kroner.

I tillegg fikk de en nasjonal avtale med Helfo som sikrer behandling av våt AMD-pasienter det offentlige ikke klarer å behandle innen lovpålagte frister.

I den nasjonale fristbruddavtalen var satsen enda høyere: 26.000 kroner for hver sprøyte som ble satt.»

Videre ble prisen ved Aleris kritisert av lederen ved øyeavdelingen på Sykehuset Innlandet. I denne sammenheng het det blant annet:

«Ovli har regnet ut hvor mye den samme behandlingen - som de utfører rutinemessig - koster ved hennes egen avdeling.

Mens Aleris får 25.700 kroner for én injeksjon ved fristbrudd, gjør Ovli og hennes kolleger den samme jobben for 3693 kroner, ifølge hennes regnestykke. Da er både lønn og bruk av identiske legemidler inkludert.

- Da vi meldte fristbrudd, ante vi ikke hva kostnaden ville være for oss. Det

oppdaget vi først da regningene begynte å komme. Nå passer vi svært nøye på å behandle alle våt AMD-pasienter selv, sier Ovli.

Avdelingsoverlege Anders Sandbu Strand sier at dette er en prioritering som går ut over andre pasienter (...)

Ovli mener at Aleris får urimelig godt betalt for arbeidet, og at avtalen direkte rammer det lokale behandlingstilbudet.»

I en sidesak med tittelen «**Trengte å kjøpe kapasitet**» fremgikk det at BT hadde forsøkt å få intervju med Helse Sør-Øst, men at ingen ville la seg intervju. BT refererte imidlertid hva direktør for medisin og helsefag, Jan Frich, skrev i en epost. Han viste til kapasitetsproblemene ved de offentlige øyeavdelingene, og BT siterte:

«- Selv om behandlingen var dyr, var det viktig raskt å sørge for tilstrekkelig kapasitet til å behandle dem som kunne hjelpes før synet ble borte, skriver Frich.

Aleris var eneste tilbyder da den siste avtalen fra 2014 ble inngått.

- Avtalen gjenspeilet prisnivået for den aktuelle tjenesten. De siste årene har praksis utviklet seg, og det er kommet dokumentasjon på nytten av et alternativt og rimeligere legemiddel. Det er helt andre priser i avtalene som nå inngås, skriver Frich.»

I ytterligere en sidesak med tittelen «**Peker på Helse Sør-Øst**» fikk Aleris komme til orde med sitt syn på saken:

«Aleris mener påstandene om at behandlingen kan gjøres for en sjettedel av prisen, ikke er riktig og viser til at det private sykehuset også må kalkulere inn en rekke faste og variable kostnader ved pasientbehandling og sykehusdrift. Det gjelder eksempelvis investeringer i medisinsk utstyr og lokaler.

I en e-post poengterer administrerende direktør Mia Grundstrøm i Aleris at Helse Sør-Øst ikke har forpliktet seg til å la Aleris behandle en eneste pasient, men at helseforetakene har stått fritt til å stå for behandlingen selv.

- HSØ og helseforetakene må selv svare på hvorfor de valgte å sende disse pasientene til oss heller enn å behandle dem selv, dersom de hadde ledig kapasitet og i tillegg mener de kunne behandle dem billigere, skriver Grundstrøm.»

Artikkelen var illustrert med flere bilder, blant annet et som viste utdrag fra en regning Aleris skal ha sendt Sykehuset Innlandet. Det var også en fakta-boks i artikkelen, der det blant annet ble opplyst om pris på ulike legemidler:

«Godkjente maksimalpriser for de dyre medisinene Eylea og Lucentis er nå henholdsvis 9100 og 7700 kroner. Prisen for en dose Avastin er anslått til mellom 200 og 400 kroner.»

Artikkelen ble også publisert i BTs nettutgave kvelden **tirsdag 28. august 2018**, her med tittelen «**Kjøpte private øyeoperasjoner som er seks ganger dyrere enn på offentlige sykehus**».

KLAGEN:

Klager er Aleris Helse AS som mener Bergens Tidende har brutt fire punkter i Vær Varsom-plakaten (VVP):

- 3.3, om premissene
- 4.1, om saklighet og omtanke
- 4.4, om tittelbruk
- 4.14, om samtidig imøtegåelse

Klager opplyser å ha hatt lang dialog med BTs journalister om saken, der en rekke spørsmål er mottatt og besvart, i all hovedsak per epost. Klager reagerer imidlertid på det klager mener er BTs trenering av spørsmål om sitatsjekk. Klager skriver: «Vi fikk ikke avvist vår forespørsel om sitatsjekk, den ble bare ikke besvart, helt frem til rett før publisering (uke 34). Da fikk vi beskjed om at vi ikke fikk sitatsjekk ettersom BT prinsipielt ikke gjør det når det er skriftlige svar. Det opplyste de oss først måneder etter at vi begynte å gi våre svar.» (Klager har i klagen limt inn eksempler/utdrag fra korrespondansen, se vedlegg.)

Klager fortsetter: «Om praksis er slik i Bergens Tidende (...), skulle det helt enkelt vært opplyst allerede første gang vi ba om sitatsjekk for flere måneder siden. Grunnen til at det var viktig for oss med sitatsjekk er fordi saken er kompleks, og av en slik karakter at det var et viktig poeng for oss å vite hvilke sitater som skulle brukes og om de, etter det var bestemt hva som skulle brukes i saken, fremdeles sto seg, var korrekte og tilstrekkelig informative.»

På denne bakgrunn mener klager at BT har brutt punkt 3.3 i VVP.

Videre reagerer klager på ingressen, fordi klager mener å ha gitt BT opplysninger som viser at publisert påstand er feil: «Vi ga Bergens Tidendes journalister informasjon som viser at det at offentlige sykehus kunne gjort jobben for 33 millioner ikke medfører riktighet.»

Klager viser blant annet til sitt svar i epost av 20. juli (se klagen, vedlegg), der klager skriver: «*At avdelingsledere ved offentlige øyeklinikker hevder å ha kunnet behandle disse pasientene til 1/6 av prisen, faller på sin egen urimelighet – all den tid medikamentprisen på de offentlige godkjente legemidlene i seg selv utgjør dette. Aleris var som kjent pålagt av HSØ å kun bruke offentlige godkjente legemidler i behandlingen.*»

Klager gjengir også mer fra korrespondansen med BT, om tallgrunnlaget, og skriver: «På tross av en nyansering og forklaring på hvorfor det aggregerte tallet 33 millioner versus 200 millioner er feil, blir det sakens ingress. (...) Aleris Helse var pålagt av det offentlige å bruke bare godkjente medisiner. De var vesentlig dyrere enn de medisinene offentlige sykehus brukte i samme periode, men disse medisinene var ikke godkjente og langt billigere. I våre operasjoner i denne anbudsperioden ble det brukt langt dyrere innsatsfaktorer fordi vi var pålagt dette fra HSØ. Opplysningene vi gir tas ikke hensyn til i formuleringen i ingressen.» Slik klager ser det, går ingressen derfor lenger enn det er dekning for i stoffet, jf. punkt 4.4 i VVP.

Klager reagerer også på at Aleris' kommentar i saken blir plassert til slutt «i en svært lang sak hvor fem ulike personer får uttale seg før Aleris slipper til». Klager skriver: «Dette til tross for at saken langt på vei dreier seg om Aleris og våres anbudskontrakt. Når det så nederst i artikkelen fremkommer at Aleris har en innvending til prisen det offentlige sier de kunne løst samme oppgave for, skrives det ikke noe om medisinkostnaden. Som vi har

synliggjort for dere med uttrekk av mailer med våre svar til BT er det tydelig at medisinkostanden er [den] klart mest avgjørende faktoren for at prisdifferansen er så stor. Det å bruke den langt dyrere medisinen var et ufravikelig krav fra HSØ i anbudet. At denne opplysningen tilbakeholdes, fremstiller saken i et svært uriktig lys. Med tanke på all informasjon vi har gitt, og at det eneste sitatet som kommer med i saken fra Aleris er at HSØ selv må svare på hvorfor det ble sendt pasienter til Aleris, gjør at vi mener at vår tilsvarsrett og imøtegåelse av faktiske opplysninger ikke ivaretas.» «Det hjelper ikke med tilsvarsrett når sentrale fakta for å forstå en kompleks sak, ganske enkelt ikke brukes.» Klager anfører derfor også brudd på punkt 4.14 i VVP.

For øvrig viser klager til flere eposter med svar og opplysninger klager mener burde være relevante å ta med. I tillegg innvender klager at BT publiserte en feil da avisen (i sidesaken der Helse Sør-Østs svar ble referert) skrev at Aleris er eneste tilbyder. Klager viser til sitt svar i epost av 19. juli: «Aleris tilbød lavest pris og ble vurdert til å ha best kvalitet blant **tilbyderne** som deltok i anbudskonkurransene der Helse Sør-Øst søkte etter private aktører som kunne behandle pasienter med bl.a. våt AMD. Aleris ble derfor tildelt kontrakt både i 2010 og 2014. (...) Aleris ble vurdert til å ha best kvalitet og lavest pris i anbudskonkurransen.» Klager legger også til at BT fikk innsyn i dokumenter «som viser at vår konkurrent i 2014-anbudet ble diskvalifisert fordi de tilbød ikke-godkjente Avastin – og til en høyere pris enn oss. HSØ ga dem muligheten til å tilby godkjent medisin (oppfylle kravet), men det fant de ikke var mulig til den samme prisen.»

Slik klager ser det, innebærer de ovenfor nevnte manglende at fremstillingen av saken blir uriktig og derfor heller ikke i tråd med punkt 4.1 i VVP, om saklighet og omtanke i innhold og presentasjon.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Bergens Tidende (BT) opplyser at den påklagede artikkelen inngår i en bredere dekning. Avisen skriver at den «gjennom omfattende undersøkende journalistikk det siste halvåret [har] avdekket hvordan priser på medisin og behandling holdes hemmelig i Norge og hvilke konsekvenser det får». «BTs artikkelserie berører tungt to kjernepunkter i journalistikken: Hvordan brukes offentlige midler? Og hva er resultatet av offentlig hemmelighold? Den påklagede saken, en artikkel som ble publisert på bt.no på kvelden 28. august 2018 og i papiravisen påfølgende dag, er en del av denne konteksten.»

Slik BT ser det, har avisen ikke brutt god presseskikk. BT er uenig i klagers forståelse av sitatsjekken, og mener avisen har publisert ubestridelige fakta, og heller ikke har utelatt avgjørende opplysninger. BT avviser også at krav til samtidig imøtegåelse ikke skulle være innfridd.

Når det gjelder kontakten med klager, opplyser BT at den lange kontakten klager viser til, skyldes blant annet en annen mer omfattende magasinartikkel, som ble publisert 28. april 2018, der daværende administrerende direktør i Aleris ble intervjuet.

BT skriver: «Omfattende research og undersøkelser i forbindelse med den store magasinsaken, førte til oppfølging med en rekke nye artikler relatert til både behandling av øyesykdommen og legemidler. Så langt er det publisert et tyvetalls større artikler om temaene.»

Når det gjelder spørsmålene om sitatsjekk, skriver BT: «Aleris synes å mene at punkt 3.3 i VVP, om sitatsjekk, innebærer at en kilde har krav på å få vite nøyaktig hvilke deler av et avgitt intervju, eller i dette tilfellet et skriftlig svar, som vil bli publisert. Dette er Bergens Tidende grunnleggende og prinsipielt uenig i. VVP slår ikke fast at kilder har krav på sitatsjekk, men sier i punkt 3.3 at "eventuell sitatsjekk" bør avtales i forkant av intervjuet. Det står videre i punkt 3.8 at "Endring av avgitte uttalelser bør begrenses til korrigerende av faktiske feil". Bergens Tidendes følger en linje der intervjuobjekter i hovedregelen gis mulighet for sitatsjekk, dersom de ber om det, og når det er avtalt i forkant av intervjuet, slik VVP punkt 3.3 anbefaler. Bergens Tidende følger derimot ikke en slik praksis når det gjelder skriftlige spørsmål og svar.»

BT påpeker at hensikten med sitatsjekk er å unngå feil og misforståelser: «Når kildene svarer oss skriftlig på e-post, er det ingen tvil om hvilken informasjon de har gitt oss. Bergens Tidende følger heller ikke en praksis der kildene gis rett til å se nøyaktig hvilke sitater og hvilken informasjon fra et intervju som skal publiseres. (...) Vi vil i denne sammenhengen vise til VVP punkt 3.3, der det heter: "Redaksjonen selv avgjør hva som endelig publiseres".»

For øvrig avviser BT at klager har etterspurt sitatsjekk i alle sine svar, og BT viser her til vedlagte korrespondanse. BT opplyser også at klager mottok autosvar om at journalisten hadde tatt sommerferie, da klager sendte sitt svar 22. juli: «Så snart BTs journalist var tilbake etter ferien, responderte han på Aleris' krav om sitatsjekk. 17. august beklaget han at Aleris ikke hadde fått svar før, og viste til at publiseringsdato ennå ikke var spikret. Videre skrev han, om kravet til sitatsjekk, at vi er "litt usikre på kva du meiner. Vi har jo berre fått skriftlege svar frå dykk?" Han oversendte også BTs standardtekst som vi sender til muntlige kilder som ber om sitatsjekk (vedlegg 4). Det er altså ikke slik at BT har undersøkt hva slags sitatsjekkpraksis vi har.» BT viser også til videre korrespondanse med klager, der klager viser til at andre medier pleier å gi mulighet for å lese gjennom, noe BT også svarte på:

«Hei,
det stemmer - vi plar ikkje la kjeldene lese igjennom dersom vi referer frå skriftleg materiale. I BT er sitatsjekken ein måte å sikre at det er semje om kva som faktisk er sagt i eit intervjua. Ved skriftleg korrespondanse plar det ikkje vere tvil om spørsmål og svar. Vi kjem ikkje til å ta med alt de har svart, slik vi heller ikkje tek med alt som blir sagt i eit muntleg intervjua. Når intervjua er gitt, er det vi som vel ut kva vi meiner er relevant å referere. Vi skal sjølvstendig gjera vårt beste for å unngå misforståingar og feil. Håpar dette var oppklarande når det gjeld BTs linje på dette feltet.»

BT opplyser at redaksjonen også snakket med klager på telefon etter dette, at redaksjonen tok en ny runde på spørsmålet om ytterligere sitatsjekk, og at klager fikk beskjed om at BT sto fast på sin vanlige praksis.

Videre avviser BT også at ingressen går lenger enn det er dekning for: «Det er et uomtvistelig faktum at Helse Sør-Øst kjøpte øyeblikkelig behandling for 200 millioner kroner. Dette tallet har BT fått innsyn i etter et omfattende arbeid med innsynsbejæringer overfor Helse Sør-Øst RHF. Det er heller ingen tvil om at BT har dekning for formuleringen om at offentlige sykehus sier

de kunne gjort jobben langt rimeligere enn Aleris, og til en samlet sum av 33 millioner kroner.

Dette tallet er basert på to uavhengige regnestykker, utført av ledelsen på øyeavdelingene ved to sykehus, som vi har fått tilgang til.»

BT tilføyer: «Bergens Tidende har heller ikke ukritisk videreformidlet påstandene fra disse sentralt plasserte fagfolkene, men selv gått regnestykkene etter i sømmene - noe også korrespondansen vår med Aleris om disse spørsmålene viser.»

BT opplyser at kostnadsoversikten som de to sykehusene har laget, inkluderer «lønnsutgifter, medisinsk materiale og legemidler», og: «Det ene sykehuset forutsatte overtidsarbeid, samt 50/50 bruk av billig og kostbar medisin, mens det andre forutsatte ordinær dagbehandling og bruk kun av den mest kostbare medisinen.»

BT avviser derfor klagers påstand om at Aleris' medisiner var «vesentlig dyrere enn de medisinerne offentlig sykehus brukte»: «Som ovenstående viser: Dette er ikke riktig. Ett av sykehusene regnet kun på bruk av kostbare, godkjente medikamenter - nøyaktig samme medikamenter som Aleris var nødt til å bruke. (...) Medikamentkostnader kan derfor ikke, slik Aleris hevder, forklare den store prisforskjellen mellom offentlig og privat aktør. Dette gjorde vi også klart overfor Aleris i våre spørsmål den 20. juli (vedlegg 5).»

Slik BT ser det, ville det dessuten også vært relevant å sammenligne kostnadene «dersom Aleris hadde hatt rett i at de offentlige sykehusene bare brukte den rimeligste medisinen». BT legger til: «Om regnestykkene til sykehusene var basert kun på den rimeligste medisinen, ville det ha gitt en enda større kostnadsforskjell mellom offentlige sykehus og Aleris enn det BT har lagt til grunn i artiklene.»

BT påpeker dessuten: «Hovedpoenget i saken var den offentlige ressursbruken i Helse Sør-Øst. Vi dokumenterte at det regionale helseforetaket kjøpte en privat tjeneste som var seks ganger dyrere enn det offentlige sykehus sa de kunne gjøre jobben for. Vi stilte også spørsmål ved om dette er fornuftig bruk av skattebetalernes penger. At fokuset er rettet mot det offentliges innkjøpspolitikk, understrekes av uttalelser fra avdelingsleder Ketil Eriksen ved øyeavdelingen på Ullevål.»

BT opplyser også å ha forelagt regnestykkene for Aleris før publisering, og at klager ikke har lagt frem dokumentasjon som viser at regnestykkene er feil. BT skriver: «Derimot legger de inn premisser som dels er feil, dels ikke relevante. Det er ikke relevant at investeringer i medisinsk utstyr og bygninger ikke er inkludert i de offentlige sykehusenes regnestykker. De offentlige sykehusene har allerede bygninger, og de har utstyret som skal til for å operere pasientene. Pasientgruppen Aleris har behandlet er ikke så stor at det offentlige måtte bygd opp ekstra øyeavdelinger eller kjøpt inn mer dyrt utstyr for å ta seg av dem, dersom Helse Sør-Øst hadde valgt å gjøre all våt AMD-behandling i offentlig regi.»

Etter BTs mening er hovedpoenget i artikkelen offentlig ressursbruk. Likevel har BT gitt «Aleris full anledning til å kommentere innholdet». BT skriver: «Aleris har fått seg forelagt all relevant informasjon i god tid før publisering, og de relevante delene av deres tilsvare er også publisert i den innklagede artikkelen. Det kan diskuteres om Aleris overhodet er utsatt for "sterke beskyldninger", som er formuleringen i VVP punkt 4.14. Det er først og fremst Helse Sør-Øst som blir kritisert av Bergens Tidendes kilder i denne saken. Men Bergens Tidende har uansett gitt Aleris full tilsvarerett, og ikke brutt VVP på dette punktet.»

BT skriver også: «Vi har omtalt kravet Aleris hadde på seg til å bruke godkjent medisin både før den innklagede artikkelen ble publisert, og like etter.» Det fremgår også at Aleris mener påstanden om at behandlingen kan gjøres for en sjettedel av prisen er feil.

Når det gjelder opplysningene klager viser til i klagen, som ikke er tatt med, blant annet knyttet til splitting av doser, forklarer BT at dette ikke var tema for artikkelen. BT skriver: «Splitting var derimot hovedpoenget i en oppfølgingsartikkel, som ble publisert mindre enn 15 timer etter artikkelen Aleris klager på. Den innklagede artikkelen ble publisert 28. august kl. 21.17, og i papiravisen 29. august. Oppfølgingsartikkelen ble publisert den 29. august klokken 11.58, og i papiravisen 30. august. (vedlegg 6). I denne oppfølgingsartikkelen er de forholdene som Aleris påstår at BT ikke fant relevante, omtalt i detalj. Og igjen kommer Aleris til orde med utfyllende tilsvaer.» «Det er altså ikke slik at vi systematisk har underslått opplysningene om medisinkravene. Vi har tvert imot publisert dette i sammenhenger der det har vært relevant, både før og etter den innklagede artikkelen.»

Videre avviser BT at den har publisert feil om at Aleris var eneste tilbyder, og viser til hva som faktisk er publisert: «*“Aleris var eneste tilbyder da den siste avtalen fra 2014 ble inngått.”* BT har aldri hevdet at Aleris var eneste selskap som deltok i prosessen, kun at de var eneste tilbyder da avtalen ble inngått.»

BT avviser også at artikkelen skulle være usaklig eller uten omtanke i innhold og presentasjon: «Vi vil tvert imot påstå at artikkelen er preget av å være nøktern og saklig, både når det gjelder ordvalg og utforming.»

Klager viser til det faktum at det ble gjennomført sitatsjekk etter intervjuet med daværende administrerende direktør før april-artikkelen, gjorde at det var nærliggende å tro at klager også i fortsettelsen ville få mulighet for sitatsjekk. Klager skriver: «Det ble også etterspurt 22. juni, 20. juli og 22. juli, men svar lot altså vente på seg.»

Når det gjelder klagers forventning til sitatsjekken, presiserer klager: «Det er ikke hva som skal brukes av sitatene det ble spurt om, det var en avklaring om sitatsjekk som ikke ble besvart før veldig langt ute i prosessen. (...) Det vi påklager er at BT ikke avklarte dette på et tidlig tidspunkt. (...) Det at BT skriver at de følger en linje der intervjuobjekter i hovedregelen gis mulighet for sitatsjekk, dersom de ber om det og når det er avtalt i forkant av intervjuet, men ikke dersom spørsmålene besvares skriftlig, er for Aleris helt greit. Men det er nettopp dette de burde kommunisert første gang de fikk spørsmålet vedrørende sitatsjekk. (...) At det nødvendigvis ikke var nevnt i hver mail som gikk mellom partene er ikke det vesentlige, de peker selv på at de tre ganger lot spørsmålet stå ubesvart. At de så kommer med svar i mail først 17. august, rett før saken publiseres og to måneder etter at vi første gang ba om sitatsjekk (...), mener vi er for dårlig sett opp mot VVP 3.3. (...) Vi hevder altså ikke, slik BT skriver, at vi mener å ha krav på sitatsjekk av skriftlige svar. Vi sier at om VVP 3.3 skulle vært tilstrekkelig ivarettatt, så måtte de opplyst om sin praksis rundt sitatsjekk på intervjuer som besvares skriftlig første gang de fikk spørsmålet.»

Klager avviser også at BT har publisert ubestridelige fakta, og står fast på at det er gitt informasjon som viser at det ikke er dekning for inngressen: «Aleris ga BTs journalister grundig informasjon som viser at det at offentlige sykehus kunne gjort jobben for 33 millioner ikke medfører riktighet. (...) *‘At avdelingsledere ved offentlige øyeklinikker hevder å ha kunnet behandle disse pasientene til 1/6 av prisen, faller på sine egen urimelighet – all den tid medikamentprisen på de offentlige godkjente legemidlene i seg selv utgjør dette.*»

Slik klager ser det, retter ikke oppfølgingsartikkelen på den mangel klager mener det er i den påklagede artikkelen hva gjelder samtidig imøtegåelse. Klager skriver: «Det er slettes ikke oppfølgingsartikkelen vi klager på at vi ikke fikk tilsvare i. (...) Her roter BT og forsøker å bortforklare seg.» Klager skriver også: «Det er denne [påklagede] artikkelen som setter dagsorden og legger an tonen i deknningen. Det blir første inngang i debatten og folks oppfatning.»

Klager avviser også at man ikke etter publisering uttrykte misnøye for at alt ikke var publisert: «(...) som de selv skriver (s.9), så sendte Anita Tunold en e-post like etter at artikkelen var publisert hvor hun 'ba om at kravet fra HS om bruk av godkjent medisin ble omtalt. Hun ba også om at BT rettet opplysningen om at Aleris var eneste tilbyder'. Dette mente BT det ikke var grunnlag for.»

Bergens Tidende (BT) understreker at sitatsjekk som ble gjennomført i etterkant av intervjuet med daværende administrerende direktør (i forbindelse med publisering i april, ikke påklaget, sekr. anm.), ble gjort i etterkant av et intervju som skjedde over telefon. Sitatsjekk ble gjort via epost.

BT skriver: «BT er ikke enig i at denne sitatsjekk-runden gjorde det nærliggende å tro at også skriftlige svar skulle utløse sitatsjekk. Tvert imot: Hele denne første sitatsjekk bar preg av at formålet var å avklare *hva* som var sagt, ikke *hvilke deler* av intervjuet vi kom til å publisere. Vi viser her ellers til vårt første tilsvare.»

Videre viser BT til at redaksjonen besvarte spørsmålet om sitatsjekk 17. august, og at man da ikke helt skjønnte hva det ble bedt om, noe BT skriver at avisen heller ikke helt skjønner nå: «De ville altså ikke vite hvilke sitater fra den skriftlige korrespondansen BT hadde tenkt å bruke? BTs journalist kunne svare at " ja, dere skal få sitatsjekk ", for så, når det nærmet seg publisering, å sende Aleris den komplette e-postkorrespondansen mellom BT og Aleris i retur, med beskjed om at det kunne bli aktuelt å bruke noen av svarene. Men en slik øvelse ville fremstått som meningsløs. Sitatsjekk i BT betyr som sagt ikke at vi forteller hvilke sitater vi faktisk kommer til å publisere. (...) Vi vil også påpeke at Aleris, etter at de den 17. august eksplisitt fikk beskjed om at BT ikke kom til å opplyse hvilke sitater fra e-postene vi ville bruke, aldri protesterte mot BTs holdning. De bad ikke om å få trekke tilbake eller endre noen av de svarene de hadde gitt oss.»

BT fastholder sitt syn om at god presseskikk ikke er brutt, og at tallene i ingressen «både er sammenlignbare og korrekte», samt at klager har fått komme tilstrekkelig til orde. Det avvises at redaksjonen har forsøkt å bortforklare seg idet det ble henvist til oppfølgingsartikkelen: «Når vi trakk fram dette, var det kun for å vise at BT ikke har hatt noe mål eller ønske om å undersøke noe - heller ikke det faktum at Aleris var pålagt å benytte kostbar, godkjent medisin. Vi fastholder at disse opplysningene ikke var relevante i forhold til den innklagede artikkelen.»